

TŁUMACZENIE

PROTOKÓŁ**w sprawie wyeliminowania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi****Preambuła**

STRONY NINIEJSZEGO PROTOKOŁU,

UWZGLĘDNIAJĄC fakt, że w dniu 21 maja 2003 r. pięćdziesiąte szóste Światowe Zgromadzenie Zdrowia w drodze konsensusu przyjęło Ramową Konwencję WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, która weszła w życie z dniem 27 lutego 2005 r.;

UZNAJĄC, że Ramowa Konwencja WHO o ograniczeniu użycia tytoniu jest jednym z najszybciej ratyfikowanych traktatów Organizacji Narodów Zjednoczonych oraz jednym z podstawowych narzędzi służących osiągnięciu celów Światowej Organizacji Zdrowia;

PRZYWOŁUJĄC Preambułę do Konstytucji Światowej Organizacji Zdrowia, która stanowi, że korzystanie z najwyższego osiągalnego poziomu zdrowia jest jednym z podstawowych praw każdej istoty ludzkiej bez względu na rasę, religię, przekonania polityczne, warunki ekonomiczne lub społeczne;

ZDECYDOWANE RÓWNIEŻ, by priorytetowo traktować prawo do ochrony zdrowia publicznego;

GLEBOKO ZANIEPOKOJONE FAKTEM, że nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi sprzyja szerzeniu się epidemii tytoniowej będącej problemem ogólnoświatowym o poważnych konsekwencjach dla zdrowia publicznego, która wymaga skutecznej, właściwej i kompleksowej reakcji na szczeblu krajowym i międzynarodowym;

UZNAJĄC PONADTO, że nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi osłabia środki cenowe i podatkowe służące większemu ograniczeniu użycia tytoniu, a tym samym zwiększa dostępność i przystępność wyrobów tytoniowych;

POWAŻNIE ZANIEPOKOJONE szkodliwymi skutkami, jakie większa dostępność i przystępność wyrobów tytoniowych w nielegalnym obrocie wywiera na zdrowie publiczne i dobrostan przede wszystkim ludzi młodych, ubogich i innych grup szczególnie wrażliwych;

POWAŻNIE ZANIEPOKOJONE nieproporcjonalnymi gospodarczymi i społecznymi następstwami nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi dla krajów rozwijających się i gospodarek przejściowych;

ŚWIADOME konieczności rozwoju potencjału naukowego, technicznego i instytucjonalnego na potrzeby planowania i wdrażania właściwych krajowych, regionalnych i międzynarodowych środków eliminowania wszelkich form nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi;

UZNAJĄC FAKT, że dostęp do zasobów i odpowiednich technologii ma ogromne znaczenie dla poszerzenia możliwości Stron, zwłaszcza krajów rozwijających się i gospodarek przejściowych, w zakresie wyeliminowania wszelkich form nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi;

UZNAJĄC RÓWNIEŻ FAKT, że mimo iż wolne obszary celne ustanowiono w celu ułatwienia legalnej wymiany handlowej, wykorzystuje się je do ułatwienia globalizacji nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi, zarówno w odniesieniu do nielegalnego tranzytu wyrobów z przemytu, jak i wytwarzania nielegalnych wyrobów tytoniowych;

UZNAJĄC RÓWNIEŻ, że nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi osłabia gospodarki Stron oraz wywiera negatywny wpływ na ich stabilność i bezpieczeństwo;

ŚWIADOME też, że nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi przynosi zyski finansowe wykorzystywane do finansowania międzynarodowej działalności przestępczej, co jest sprzeczne z celami polityki rządowej;

UZNAJĄC, że nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi opóźnia osiągnięcie celów zdrowotnych, nakłada na systemy ochrony zdrowia dodatkowe obciążenia i powoduje uszczuplenie dochodów gospodarek Stron;

MAJĄC NA UWADZE art. 5 ust. 3 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, w którym Strony uzgadniają, że przy określaniu i wdrażaniu swoich polityk dotyczących zdrowia publicznego w odniesieniu do ograniczenia użycia tytoniu, Strony będą działać na rzecz ochrony takich polityk przed wpływem interesów handlowych i innych żywotnych interesów przemysłu tytoniowego, zgodnie z prawem krajowym;

PODKREŚLAJĄC konieczność zachowania czujności wobec wszelkich działań podejmowanych przez przemysł tytoniowy w celu osłabienia lub podważenia strategii na rzecz zwalczania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi oraz konieczność uzyskiwania informacji o działaniach przemysłu tytoniowego, które są szkodliwe dla strategii służących zwalczaniu nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi;

MAJĄC NA UWADZE art. 6 ust. 2 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, który zachęca Strony do wprowadzenia zakazu lub ograniczenia, stosownie do sytuacji, sprzedaży nieopodatkowanych i bezcłowych wyrobów tytoniowych podróznym przekraczającym granice państwa lub przywozu przez nich takich wyrobów;

UZNAJĄC PONADTO, że tytoń i wyroby tytoniowe trafiają do kanału nielegalnego obrotu poprzez tranzyt i przeładunek międzynarodowy;

UWZGLĘDNIAJĄC FAKT, że skuteczne działania na rzecz zapobiegania nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi i jego zwalczania wymagają kompleksowego podejścia międzynarodowego oraz ścisłej współpracy w zakresie wszystkich aspektów nielegalnego obrotu, w tym stosownie do sytuacji, nielegalnego obrotu tytoń, wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji;

PRZYWOŁUJĄC I PODKREŚLAJĄC znaczenie innych istotnych umów międzynarodowych, np. Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej, Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko korupcji i Konwencji Narodów Zjednoczonych o zwalczaniu nielegalnego obrotu środkami odurzającymi i substancjami psychotropowymi, oraz zobowiązanie Stron tych Konwencji do stosowania, odpowiednio do sytuacji, właściwych ich postanowień do nielegalnego obrotu tytoń, wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji, oraz zachęcając Strony, które nie są jeszcze Stronami tych umów, do rozważenia możliwości przystąpienia do nich;

UZNAJĄC potrzebę nawiązania szerszej współpracy z Sekretariatem Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu oraz Biurem Narodów Zjednoczonych ds. Narkotyków i Przestępczości, Światową Organizacją Celną i innymi organami, stosownie do sytuacji;

PRZYWOŁUJĄC art. 15 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, w których Strony uznają m.in., że wyeliminowanie wszystkich form nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi, łącznie z przemysłem i nielegalną produkcją, jest istotnym elementem działań na rzecz ograniczenia użycia tytoniu;

UZNAJĄC, że celem niniejszego Protokołu nie jest odniesienie się do zagadnień dotyczących praw własności intelektualnej; oraz

WYRAŻAJĄC PRZEKONANIE, że uzupełnienie Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu kompleksowym protokołem stanowi ważny, skuteczny środek przeciwdziałania nielegalnemu obrotowi wyrobami tytoniowymi i jego poważnym konsekwencjom,

NINIEJSZYM UZGADNIAJĄ, CO NASTĘPUJE:

CZEŚĆ I

WPROWADZENIE

Artykuł 1

Stosowane terminy

1. „Pośrednictwo” oznacza pełnienie roli pośrednika podczas negocjowania umów, zakupów lub sprzedaży w zamian za honorarium lub prowizję.
2. „Papieros” oznacza zrolowany tytoń przeznaczony do palenia, owinięty w papierową bibułę. Z definicji tej wyklucza się wyroby regionalne, takie jak papierosy „bidi”, „ang hoon” lub inne tego typu produkty, które można zawijać w bibułę lub liście. Do celów art. 8 wyrażenie „papieros” obejmuje również tytoń cięty do „samodzielnego skręcania” przeznaczony do wyrobu papierosów.
3. „Konfiskata”, przez którą stosownie do sytuacji rozumie się również przepadek, oznacza trwałe pozbawienie własności na mocy orzeczenia sądu lub innego właściwego organu.

4. „Przesyłka niejawnie nadzorowana” oznacza technikę umożliwiającą przemieszczenie nielegalnych lub podejrzanych przesyłek z, przez lub na terytorium przynajmniej jednego państwa za zgodą i pod kontrolą właściwych organów danego państwa w celu przeprowadzenia postępowania sprawdzającego dotyczącego przestępstwa oraz ustalenia osób zaangażowanych w popełnienie przestępstwa.
5. „Wolny obszar celny” oznacza część terytorium Strony, na której wszelkie wprowadzane towary są ogólnie postrzegane w odniesieniu do należności celnych przywozowych i podatków, jako znajdujące się poza obszarem celnym.
6. „Nielegalny obrót” oznacza wszelkie praktyki lub działania zabronione prawem związane z produkcją, wysyłką, przyjmowaniem, posiadaniem, dystrybucją, sprzedażą lub zakupem, w tym wszelkie praktyki bądź działania mające na celu umożliwienie takich działań.
7. „Licencja” oznacza pozwolenie wydane przez właściwy organ po otrzymaniu wymaganego wniosku lub innych dokumentów.
8. a) „Sprzęt służący do produkcji” oznacza urządzenia przeznaczone lub dostosowane do wykorzystania wyłącznie w celach wytworzenia wyrobów tytoniowych i stanowiące integralną część procesu produkcji ⁽¹⁾.
- b) „Dowolna ich część” – w kontekście sprzętu służącego do produkcji – oznacza dowolną, możliwą do zidentyfikowania część charakterystyczną dla sprzętu służącego do produkcji wyrobów tytoniowych.
9. „Strona” oznacza, o ile z kontekstu nie wynika inaczej, Stronę niniejszego Protokołu.
10. „Dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje dotyczące zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osoby fizycznej.
11. „Regionalna organizacja integracji gospodarczej” oznacza organizację złożoną z suwerennych państw, której państwa członkowskie przekazały kompetencje w odniesieniu do określonych zagadnień, w tym upoważnienie do podejmowania decyzji wiążących dla tych państw w zakresie tych zagadnień ⁽²⁾.
12. „Łańcuch dostaw” obejmuje produkcję wyrobów tytoniowych i sprzęt służący do produkcji, a także przywóz lub wywóz wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji; a w stosownych przypadkach i według uznania Strony może być rozszerzony na co najmniej jeden z następujących rodzajów działalności:
- a) handel detaliczny wyrobami tytoniowymi;
- b) uprawa tytoniu, z wyjątkiem tradycyjnych plantatorów, rolników i producentów prowadzących działalność na małą skalę;
- c) transport handlowych ilości wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji; oraz
- d) prowadzenie sprzedaży hurtowej, pośredniczenie, składowanie lub dystrybucja tytoniu i wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji.
13. „Wyroby tytoniowe” oznaczają wyroby w całości lub w części wykonane z liści tytoniu wykorzystywanego jako surowiec i przeznaczone do palenia, ssania, żucia lub wciągania.
14. „Śledzenie ruchu i pochodzenia” oznacza systematyczne monitorowanie i odtwarzanie przez właściwe organy lub inne podmioty działające w ich imieniu trasy lub ruchu towarów w łańcuchu dostaw zgodnie z art. 8.

Artykuł 2

Związki między niniejszym Protokołem a innymi umowami i instrumentami prawnymi

1. Postanowienia Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, które mają zastosowanie do jej protokołów, stosuje się do niniejszego Protokołu.

⁽¹⁾ W tym celu i w stosownych przypadkach Strony mogą umieścić odniesienie do Zharmonizowanego Systemu Oznaczania i Kodowania Towarów Światowej Organizacji Celnej.

⁽²⁾ W stosownych przypadkach, „narodowy” lub „krajowy” odnosi się w jednakowym stopniu do regionalnych organizacji integracji gospodarczej.

2. Strony, które przystąpiły do umów z rodzaju wymienionych w art. 2 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, informują o takich umowach Posiedzenie Stron za pośrednictwem Sekretariatu Konwencji.
3. Postanowienia niniejszego Protokołu nie wpływają na prawa i obowiązki Stron wynikające z dowolnej innej konwencji międzynarodowej, traktatu lub umowy międzynarodowej wiążących daną Stronę i uznanych przez nią za bardziej sprzyjające wyeliminowaniu nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi.
4. Postanowienia niniejszego Protokołu nie wpływają na inne prawa, obowiązki i odpowiedzialność Stron na mocy prawa międzynarodowego, w tym Konwencji Narodów Zjednoczonych przeciwko międzynarodowej przestępczości zorganizowanej.

Artykuł 3

Cel

Celem niniejszego Protokołu jest wyeliminowanie wszelkich form nielegalnego handlu wyrobami tytoniowymi zgodnie z postanowieniami art. 15 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.

CZĘŚĆ II

ZOBOWIĄZANIA OGÓLNE

Artykuł 4

Zobowiązania ogólne

1. Oprócz postanowień art. 5 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, Strony:
 - a) przyjmują i wdrażają skuteczne środki kontroli lub regulacji łańcucha dostaw towarów objętych niniejszym Protokołem w celu zapobiegania nielegalnemu obrotowi tymi wyrobami oraz jego powstrzymywania, wykrywania, ścigania i karania, a także współpracują ze sobą w tym zakresie;
 - b) podejmują wszelkie niezbędne działania zgodne z ich prawem krajowym mające na celu zwiększenie skuteczności swoich właściwych organów i służb, w tym służb celnych i policji, odpowiedzialnych za zapobieganie wszelkim formom nielegalnego obrotu towarami objętymi niniejszym Protokołem oraz ich powstrzymywanie, wykrywanie, ściganie, karanie i eliminowanie;
 - c) przyjmują skuteczne środki służące ułatwieniu lub uzyskaniu pomocy technicznej i wsparcia finansowego, budowaniu zdolności i prowadzeniu współpracy międzynarodowej, aby osiągnąć cele niniejszego Protokołu oraz zapewnić właściwym organom dostępność informacji oraz bezpieczną wymianę informacji określonych w niniejszym Protokole;
 - d) ściśle współpracują ze sobą zgodnie ze swoimi krajowymi systemami prawnymi i administracyjnymi na rzecz zwiększenia efektywności działań służących egzekwowaniu prawa w celu zwalczania działań niezgodnych z prawem, w tym przestępstw określonych zgodnie z art. 14 niniejszego Protokołu;
 - e) współpracują i kontaktują się, stosownie do sytuacji, z właściwymi regionalnymi i międzynarodowymi organizacjami międzyrządowymi w ramach bezpiecznej⁽¹⁾ wymiany informacji określonych w niniejszym Protokole w celu wsparcia skutecznego wdrażania postanowień niniejszego Protokołu; oraz
 - f) w granicach dostępnych im środków i zasobów współpracują w celu zgromadzenia zasobów finansowych na rzecz efektywnego wdrażania niniejszego Protokołu poprzez dwustronne i wielostronne mechanizmy finansowania.
2. Wykonując zobowiązania wynikające z niniejszego Protokołu, Strony zapewniają maksymalną możliwą przejrzystość wszelkich ewentualnych powiązań między nimi a przemysłem tytoniowym.

⁽¹⁾ Bezpieczna wymiana informacji między dwiema stronami jest chroniona przed przejęciem i manipulowaniem (fałszowaniem). Oznacza to, że strona trzecia nie może odczytać ani modyfikować informacji wymienianych między dwiema stronami.

Artykuł 5

Ochrona danych osobowych

Przy wdrażaniu niniejszego Protokołu, Strony chronią dane osobowe osób bez względu na ich narodowość czy miejsce zamieszkania, z zastrzeżeniem prawa krajowego, uwzględniając międzynarodowe standardy ochrony danych osobowych.

CZĘŚĆ III

KONTROLA ŁAŃCUCHA DOSTAW

Artykuł 6

Licencja, równoważny system zezwoleń lub kontroli

1. Aby osiągnąć cele Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu oraz wyeliminować nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji, każda ze Stron zakazuje osobom fizycznym lub prawnym wymienionych poniżej czynności, z wyjątkiem przypadków udzielenia przez właściwy organ licencji lub równoważnego zezwolenia (zwanego dalej „licencją”) lub gdy istnieje system kontroli wdrożony przez właściwy organ zgodnie z prawem krajowym:

- a) produkcji wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji; oraz
- b) przywozu lub wywozu wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji.

2. Każda ze Stron dąży do udzielenia licencji, w zakresie uznanym za stosowny i o ile poniższe działania nie są zabronione prawem krajowym, dowolnej osobie fizycznej lub prawnej zaangażowanej w:

- a) handel detaliczny wyrobami tytoniowymi;
- b) uprawę tytoniu, z wyjątkiem tradycyjnych plantatorów, rolników i producentów prowadzących działalność na małą skalę;
- c) transport handlowych ilości wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji; oraz
- d) prowadzenie sprzedaży hurtowej, pośredniczenie, składowanie lub dystrybucję tytoniu i wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji.

3. W celu zapewnienia skutecznego systemu licencjonowania każda ze Stron:

- a) ustanawia lub wyznacza właściwy organ lub organy zajmujące się wydawaniem, przedłużaniem, zawieszaniem, unieważnieniem lub cofaniem licencji, z zastrzeżeniem postanowień niniejszego Protokołu oraz w sposób zgodny ze swoim prawem krajowym, umożliwiającym wykonywanie działań wymienionych w ust. 1;
- b) wymaga, aby każdy wniosek o wydanie licencji zawierał wszystkie niezbędne informacje dotyczące wnioskodawcy, które stosownie do sytuacji, powinny obejmować:
 - (i) jeżeli wnioskodawca jest osobą fizyczną – informacje dotyczące jego tożsamości, w tym imię i nazwisko, nazwę handlową, numer w rejestrze gospodarczym (o ile istnieje), stosowne numery rejestracji podatkowej (o ile istnieje) oraz wszelkie inne informacje umożliwiające identyfikację;
 - (ii) jeżeli wnioskodawca jest osobą prawną – informacje dotyczące jego tożsamości, w tym pełną nazwę prawną, nazwę handlową, numer w rejestrze gospodarczym, datę i miejsce powstania, lokalizację siedziby głównej oraz główne miejsce prowadzenia działalności, mające zastosowanie numery rejestracji podatkowej, kopie statutu lub równoważnych dokumentów, nazwy podmiotów zależnych, imiona i nazwiska członków zarządu oraz wszelkich powołanych przedstawicieli prawnych, w tym wszelkie inne informacje umożliwiające identyfikację;
 - (iii) dokładny adres miejsca prowadzenia działalności przez jednostki produkcyjne, adres magazynu oraz moce produkcyjne zakładu prowadzonego przez wnioskodawcę;

- (iv) szczegółowe dane dotyczące wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji objętych wnioskiem, takie jak opis produktu, nazwę oraz zarejestrowany znak towarowy, o ile taki istnieje, projekt, model lub markę i numer seryjny sprzętu służącego do produkcji;
 - (v) opis miejsca, w którym sprzęt służący do produkcji zostanie zainstalowany i będzie użytkowany;
 - (vi) dokumentację lub oświadczenie dotyczące wpisów w rejestrze karnym;
 - (vii) pełne dane rachunków bankowych, które mają być wykorzystywane na potrzeby stosownych transakcji i inne stosowne informacje dotyczące płatności; oraz
 - (viii) opis przewidywanego użycia i planowanego rynku sprzedaży wyrobów tytoniowych, ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia, aby produkcja lub dostawa wyrobu tytoniowego były proporcjonalne do racjonalnie przewidywanego popytu;
- c) monitoruje i pobiera, w stosownych przypadkach, wszelkie opłaty licencyjne, które mogą zostać nałożone, i rozważa ich wykorzystanie do skutecznego zarządzania systemem licencjonowania i jego wdrożenia lub na rzecz zdrowia publicznego, bądź dowolnej innej powiązanej działalności zgodnie z prawem krajowym;
 - d) podejmuje właściwe środki służące zapobieganiu wszelkim niezgodnym z prawem lub nieuczciwym praktykom dotyczącym funkcjonowania systemu licencjonowania oraz ich wykrywaniu i ściganiu;
 - e) w stosownych przypadkach, podejmuje działania, takie jak okresowe przeglądy, przedłużenia, badania lub kontrole licencji;
 - f) w stosownych przypadkach, określa terminy wygaśnięcia licencji i konieczności złożenia ponownego wniosku lub uaktualnienia informacji zawartych we wniosku;
 - g) zobowiązuje każdą posiadającą licencję osobę fizyczną lub prawną do informowania właściwego organu z wyprzedzeniem o każdej zmianie miejsca prowadzenia działalności lub każdej zmianie informacji istotnych dla działalności objętej licencją;
 - h) zobowiązuje każdą posiadającą licencję osobę fizyczną lub prawną do informowania organu właściwego dla danego działania o każdym nabyciu lub zbyciu sprzętu służącego do produkcji, oraz
 - i) zapewnia, aby zniszczenie każdego takiego sprzętu służącego do produkcji lub dowolnej jego części odbywało się pod kontrolą właściwego organu.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby licencje nie były udzielane lub przenoszone przed uzyskaniem od potencjalnego licencjodawcy odpowiednich informacji określonych w ust. 3 oraz bez uprzedniej pisemnej zgody właściwego organu.

5. W terminie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego Protokołu Posiedzenie Stron na kolejnej sesji zapewnia, aby przeprowadzono poparte dowodami badanie mające na celu ocenę istnienia ewentualnych kluczowych czynników, które mają podstawowe znaczenie dla wytwarzania wyrobów tytoniowych, i które można zidentyfikować i poddać mechanizmowi skutecznej kontroli. Na podstawie tego badania Posiedzenie Stron rozważa podjęcie właściwych działań.

Artykuł 7

Analiza due diligence

1. Zgodnie z prawem krajowym i celami Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu każda ze Stron wymaga, aby wszystkie osoby fizyczne i prawne uczestniczące w łańcuchu dostaw tytoniu, wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji:

- a) przed przystąpieniem do współpracy handlowej i w jej toku przeprowadziły analizę due diligence;

- b) monitorowały sprzedaż wyrobów swoim klientom w celu zapewnienia, by sprzedawane ilości były proporcjonalne do popytu na te wyroby na planowanym rynku sprzedaży lub użycia; oraz
- c) przekazywały właściwemu organowi wszelkie dowody na to, że dany klient podejmuje działania sprzeczne z jego zobowiązaniami wynikającymi z niniejszego Protokołu.

2. Analiza due diligence zgodnie z ust. 1 musi, stosownie do sytuacji, zgodnie z prawem krajowym i celami Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, uwzględniać między innymi wymagania dotyczące identyfikacji klienta, takie jak uzyskiwanie i uaktualnianie informacji dotyczących:

- a) ustalenia, że osoba fizyczna lub prawna posiada licencję zgodnie z art. 6;
- b) jeżeli klient jest osobą fizyczną – informacji odnoszących się do jego tożsamości, w tym imienia i nazwiska, nazwy handlowej, numeru w rejestrze gospodarczym (o ile istnieje), mających zastosowanie numerów identyfikacji podatkowej (o ile istnieją) oraz potwierdzenia jego urzędowej identyfikacji;
- c) jeżeli wnioskodawca jest osobą prawną – informacji dotyczących jego tożsamości, w tym pełnej nazwy, nazwy handlowej, numeru w rejestrze gospodarczym, daty i miejsca powstania, lokalizacji siedziby głównej oraz głównego miejsca prowadzenia działalności, mających zastosowanie numerów rejestracji podatkowej, kopii statutu lub równoważnych dokumentów, nazw podmiotów zależnych, imion i nazwisk członków zarządu oraz wszelkich powołanych przedstawicieli prawnych, w tym imion i nazwisk przedstawicieli oraz potwierdzenia ich urzędowej identyfikacji;
- d) opisu zamierzonego użycia i planowanego rynku sprzedaży tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji; oraz
- e) opisu miejsca, w którym sprzęt służący do produkcji zostanie zainstalowany i będzie użytkowany.

3. Zgodnie z ust. 1 analiza due diligence może obejmować wymogi odnośnie do identyfikacji klienta, takie jak uzyskiwanie i uaktualnianie następujących informacji:

- a) dokumentacji lub oświadczenia dotyczących wpisów w rejestrze karnym; oraz
- b) identyfikacji rachunków bankowych, które mają być wykorzystywane na potrzeby transakcji.

4. Na podstawie informacji podanych w ust. 1 lit. c) każda ze Stron podejmuje wszelkie działania niezbędne, by zapewnić zgodność z zobowiązaniami wynikającymi z niniejszego Protokołu, co może obejmować uznanie klienta działającego na terytorium jurysdykcji Strony za klienta zablokowanego zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 8

Śledzenie ruchu i pochodzenia

1. Do celów dalszego zabezpieczenia łańcucha dostaw oraz usprawnienia ścigania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi, Strony postanawiają ustanowić, w terminie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego Protokołu, ogólnosięwiatowy system śledzenia ruchu i pochodzenia obejmujący krajowe lub regionalne systemy śledzenia ruchu i pochodzenia oraz ogólnosięwiatowy punkt kontaktowy do wymiany informacji, który będzie się mieścił w Sekretariacie Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, będzie dostępny dla wszystkich Stron, umożliwiając Stronom składanie zapytań oraz uzyskiwanie stosownych informacji.

2. Zgodnie z niniejszym artykułem każda ze Stron ustanawia kontrolowany przez nią system śledzenia ruchu i pochodzenia dotyczący wszystkich wyrobów tytoniowych wytworzonych lub przywiezionych na jej terytorium, uwzględniając swoje specyficzne potrzeby krajowe lub regionalne i najlepsze dostępne praktyki.

3. Aby umożliwić skuteczne śledzenie ruchu i pochodzenia, każda ze Stron wymaga, aby, po upływie pięciu lat w przypadku papierosów, a w przypadku innych wyrobów tytoniowych – po upływie dziesięciu lat od daty wejścia w życie niniejszego Protokołu dla danej Strony na wszystkich jednostkowych i zbiorczych opakowaniach lub stanowiły część tych opakowań oraz na wszelkich zewnętrznych opakowaniach były umieszczane niepowtarzalne, bezpieczne i nieusuwalne oznaczenia identyfikacyjne (zwane dalej „niepowtarzalnymi oznaczeniami identyfikacyjnymi”), takie jak kody lub pieczęcie.

4.1 Do celów ust. 3 oraz w ramach ogólnoswiatowego systemu śledzenia ruchu i pochodzenia każda ze Stron wymaga, by udostępniano jej następujące informacje, bezpośrednio lub za pomocą łącza, które pomogą Stronom ustalić pochodzenie wyrobów tytoniowych, a także w stosownych przypadkach, punkt docelowy, oraz monitorować i kontrolować przepływ wyrobów tytoniowych, a także ich status prawny:

- a) data i miejsce produkcji;
- b) zakład produkcyjny;
- c) urządzenia użyte do produkcji wyrobów tytoniowych;
- d) zmiana produkcyjna lub czas wytworzenia;
- e) imię i nazwisko lub nazwa, faktura, numer zamówienia i dane dotyczące płatności pierwszego klienta, który nie jest powiązany z producentem;
- f) planowany rynek sprzedaży detalicznej;
- g) opis produktu;
- h) ewentualne składowanie i wysyłka;
- i) tożsamość wszystkich kolejnych, znanych nabywców; oraz
- j) planowana trasa wysyłki, data wysyłki, miejsce docelowe wysyłki, punkt odprawy przesyłki i odbiorca.

4.2 Informacje, o których mowa w lit. a), b), g) oraz, w stosownych przypadkach, w lit. f), stanowią część niepowtarzalnych oznaczeń identyfikacyjnych.

4.3 Jeżeli informacje, o których mowa w lit. f), nie są dostępne w momencie oznaczania, Strony wymagają dołączenia tych informacji zgodnie z art. 15 ust. 2 lit. a) Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.

5. W terminach określonych w niniejszym artykule każda ze Stron wymaga, aby informacje, o których mowa w ust. 4, były rejestrowane w czasie produkcji lub w momencie pierwszej wysyłki przez producenta lub w momencie przywozu na jej terytorium.

6. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje rejestrowane zgodnie z ust. 5 udostępniono danej Stronie przez odniesienie do niepowtarzalnych oznaczeń identyfikacyjnych wymaganych na mocy ust. 3 i 4.

7. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje rejestrowane zgodnie z ust. 5, a także niepowtarzalne oznaczenia identyfikacyjne umożliwiające dostęp do takich informacji zgodnie z ust. 6, były podawane w formie określonym lub zatwierdzonym przez Stronę i jej właściwe organy.

8. Każda ze Stron zapewnia, aby informacje rejestrowane zgodnie z ust. 5 były na żądanie dostępne w ogólnoswiatowym punkcie wymiany informacji, z zastrzeżeniem ust. 9, za pomocą standardowego bezpiecznego, elektronicznego interfejsu połączonego z krajowym lub regionalnym punktem centralnym. Ogólnoswiatowy punkt wymiany informacji przygotowuje wykaz właściwych organów Stron i udostępnia go wszystkim Stronom.

9. Każda ze Stron lub właściwy organ:

- a) uzyskują dostęp do informacji, o których mowa w ust. 4, w krótkim terminie po złożeniu zapytania do ogólnoswiatowego punktu wymiany informacji;
- b) składają wniosek o udzielenie tych informacji tylko, gdy jest to konieczne do celów wykrycia lub ścigania nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi;
- c) nie odmawiają bezzasadnie udzielenia informacji;
- d) udzielają odpowiedzi na wnioski o udzielenie informacji, o których mowa w ust. 4, zgodnie z prawem krajowym; oraz
- e) na mocy wzajemnych uzgodnień, chronią i traktują jako poufne wszelkie wymieniane informacje.

10. Każda ze Stron wymaga dalszego rozwijania i poszerzania zakresu właściwego systemu śledzenia ruchu i pochodzenia do punktu, w którym wszystkie należności celne, odpowiednie należności podatkowe oraz, w stosownych przypadkach, inne zobowiązania zostaną wypełnione na poziomie produkcji, przywozu, zwolnienia przez organy celne lub kontroli akcyzowej.

11. W oparciu o wzajemne uzgodnienia Strony współpracują ze sobą oraz z właściwymi organizacjami międzynarodowymi w zakresie wymiany i opracowywania najlepszych praktyk dotyczących systemów śledzenia ruchu i pochodzenia, w tym:

- a) ułatwiania tworzenia, przekazywania i nabywania usprawnionych technologii śledzenia ruchu i pochodzenia, w tym wiedzy, umiejętności, potencjału i wiedzy fachowej;
- b) wsparcia programów szkoleniowych i programów dotyczących budowania zdolności dla Stron, które zgłaszają taką potrzebę; oraz
- c) dalszego rozwijania technologii znakowania i skanowania jednostkowych i zbiorczych opakowań wyrobów tytoniowych w celu przekazywania informacji wymienionych w ust. 4.

12. Zobowiązania nałożone na Stronę nie mogą być przenoszone na przemysł tytoniowy ani przez ten przemysł wykonywane.

13. Każda ze Stron zapewnia, aby jej właściwe organy, uczestniczące w systemie śledzenia ruchu i pochodzenia, współpracowały z przemysłem tytoniowym i podmiotami reprezentującymi interesy tego przemysłu wyłącznie w zakresie bezwzględnie koniecznym do wykonania postanowień niniejszego artykułu.

14. Każda ze Stron może zażądać od przemysłu tytoniowego pokrycia wszelkich kosztów związanych z wypełnieniem przez tę Stronę zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu.

Artykuł 9

Prowadzenie ewidencji

1. Stosownie do sytuacji, każda ze Stron wymaga, aby wszystkie osoby fizyczne i prawne uczestniczące w łańcuchu dostaw tytoniu, wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji prowadziły pełne i dokładne rejestry wszystkich transakcji. Rejestry te muszą umożliwiać pełną identyfikację materiałów stosowanych przez te podmioty w produkcji wyrobów tytoniowych.

2. Stosownie do sytuacji, każda ze Stron wymaga od osób, które uzyskały licencje zgodnie z art. 6, przedłożenia właściwym organom, na ich wniosek, następujących informacji:

- a) ogólnych informacji dotyczących wielkości rynków, tendencji rynkowych, prognoz rynkowych i innych istotnych danych; oraz
- b) ilości wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji posiadanych przez licencjobiorcę, pozostających pod jego kontrolą albo w składach celnych lub podatkowych podlegających systemowi tranzytu, przeładunku lub zawieszeniu ceł w dniu złożenia wniosku.

3. W odniesieniu do wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji sprzedawanych lub produkowanych na terytorium Strony z przeznaczeniem na wywóz lub objętych tranzytem bądź przeładunkiem podlegającym zawieszeniu ceł na terytorium danej Strony każda ze Stron, stosownie do sytuacji, wymaga, aby osoby, które uzyskały licencje zgodnie z art. 6 przedkładały właściwym organom państwa odprawy, na ich wniosek (elektronicznie, o ile istnieje odpowiednia infrastruktura) w momencie opuszczania obszaru ich kontroli, następujące informacje:

- a) datę wysyłki z ostatniego punktu fizycznej kontroli wyrobów;
- b) szczegółowe informacje dotyczące wysłanych wyrobów (w tym marka, ilość, magazyn);
- c) przewidywane trasy wysyłki i miejsce docelowe;
- d) tożsamość osób fizycznych lub prawnych, do których wysłano wyroby;
- e) rodzaj transportu, w tym tożsamość przewoźnika;

f) spodziewaną datę dostawy wysyłki w przewidywanym miejscu przeznaczenia wysyłki; oraz

g) planowany rynek sprzedaży detalicznej lub użytkowania.

4. O ile to możliwe, każda ze Stron wymaga, aby zgodnie z prawem krajowym sprzedawcy detaliczni i plantatorzy tytoniu, z wyjątkiem tradycyjnych plantatorów pracujących na zasadach niekomercyjnych, prowadzili pełne i dokładne rejestry wszystkich odpowiednich transakcji, w których uczestniczą.

5. Do celów wykonania ust. 1 każda ze Stron przyjmuje skuteczne środki ustawodawcze, wykonawcze, administracyjne lub inne, na podstawie których wymagane jest, aby wszystkie rejestry:

a) były przechowywane przez okres przynajmniej czterech lat;

b) były udostępniane właściwym organom; oraz

c) były prowadzone w formacie wymaganym przez właściwe organy.

6. Stosownie do sytuacji i z zastrzeżeniem prawa krajowego, każda ze Stron ustanawia system wymiany z innymi Stronami szczegółowych danych zawartych we wszystkich rejestrach prowadzonych zgodnie z niniejszym artykułem.

7. Strony dokładają wszelkich starań, aby współpracować między sobą i z właściwymi organizacjami międzynarodowymi w zakresie stopniowej wymiany i tworzenia doskonalszych systemów prowadzenia ewidencji.

Artykuł 10

Bezpieczeństwo i środki zapobiegawcze

1. W stosownych przypadkach, zgodnie z prawem krajowym i celami Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, każda ze Stron wymaga, aby wszystkie osoby fizyczne i prawne podlegające art. 6 podjęły niezbędne działania mające zapobiegać przeniknięciu wyrobów tytoniowych do kanałów obrotu nielegalnego, w tym między innymi:

a) zgłaszały właściwym organom:

(i) transgraniczne transfery środków pieniężnych w kwotach określonych w prawie krajowym lub transgraniczne płatności rzeczowe; oraz

(ii) wszystkie „transakcje podejrzane”; oraz

b) dostarczały wyroby tytoniowe lub sprzęt służący do produkcji wyłącznie w ilościach proporcjonalnych do popytu na te wyroby na planowanym rynku sprzedaży detalicznej lub użytkowania.

2. W stosownych przypadkach, zgodnie z prawem krajowym i celami Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, każda ze Stron wymaga, aby płatności z tytułu transakcji dokonywane przez osoby fizyczne lub prawne podlegające art. 6 były realizowane wyłącznie w walucie i w kwocie identycznej ze wskazanymi na fakturze oraz wyłącznie za pomocą legalnych metod płatności za pośrednictwem instytucji finansowych znajdujących się na terytorium planowanego rynku, i nie były obsługiwane przez inny, alternatywny system przekazywania płatności.

3. Strona może zażądać, aby płatności dokonywane przez osobę fizyczną lub prawną podlegającą art. 6 za surowce wykorzystane do produkcji wyrobów tytoniowych w obrębie jej jurysdykcji były realizowane wyłącznie w walucie i w kwocie identycznej ze wskazanymi na fakturze oraz wyłącznie za pomocą legalnych metod płatności za pośrednictwem instytucji finansowych znajdujących się na terytorium planowanego rynku, i nie były obsługiwane przez inny, alternatywny system przekazywania płatności.

4. Każda ze Stron zapewnia, aby wszelkie naruszenia wymogów niniejszego artykułu podlegało właściwym procedurom karnym, cywilnym lub administracyjnym oraz skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym karom, w tym, stosownie do sytuacji, zawieszeniu lub cofnięciem licencji.

*Artykuł 11***Sprzedaż przez internet lub przy zastosowaniu technologii telekomunikacyjnej lub innej zaawansowanej technologii**

1. Każda ze Stron wymaga, aby wszystkie osoby prawne i fizyczne uczestniczące w transakcjach dotyczących sprzedaży wyrobów tytoniowych przez internet, kanał sprzedaży oparty na technologii telekomunikacyjnej lub innej zaawansowanej technologii przestrzegały wszystkich stosownych zobowiązań objętych niniejszym Protokołem.
2. Każda ze Stron rozważa możliwość zakazania sprzedaży detalicznej wyrobów tytoniowych przez internet, kanał sprzedaży oparty na technologii telekomunikacyjnej lub innej zaawansowanej technologii.

*Artykuł 12***Wolne obszary celne i tranzyt międzynarodowy**

1. W terminie trzech lat od wejścia w życie niniejszego Protokołu dla danej Strony, Strona ta wdroży skuteczne środki kontroli dotyczące całości produkcji i transakcji dotyczących tytoniu oraz wyrobów tytoniowych w wolnych obszarach celnych, wykorzystując wszystkie stosowne środki przewidziane w niniejszym Protokole.
2. Ponadto zakazuje się umieszczania wyrobów tytoniowych z wyrobami innymi niż tytoniowe w jednym kontenerze lub każdym innym podobnym pojemniku służącym do ich przewożenia w momencie wyprowadzania tych wyrobów z wolnych obszarów celnych.
3. Zgodnie z prawem krajowym, każda ze Stron przyjmuje i stosuje na swoim terytorium środki kontroli i weryfikacji międzynarodowego tranzytu lub przeładunku wyrobów tytoniowych i sprzętu służącego do produkcji zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu w celu zapobiegania nielegalnemu obrotowi tymi produktami.

*Artykuł 13***Sprzedaż bezcłowa**

1. Każda ze Stron wdraża skuteczne środki w celu objęcia wszelkiego rodzaju sprzedaży bezcłowej wszystkimi stosownymi postanowieniami niniejszego Protokołu, z uwzględnieniem art. 6 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.
2. Nie później niż w terminie pięciu lat od wejścia w życie niniejszego Protokołu, Posiedzenie Stron na swej kolejnej sesji zapewni przeprowadzenie popartych dowodami badań w celu ustalenia skali nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi w ramach bezcłowej sprzedaży tych wyrobów. Na podstawie tego badania Posiedzenie Stron rozważy podjęcie właściwych dalszych działań.

CZĘŚĆ IV

PRZESTĘPSTWA*Artykuł 14***Działania niezgodne z prawem, w tym przestępstwa**

1. Każda ze Stron przyjmuje, z zastrzeżeniem podstawowych zasad prawa krajowego, takie środki ustawodawcze i inne, jakie mogą być konieczne do uznania wszystkich wymienionych poniżej działań za niezgodne z prawem krajowym:
 - a) produkcja, sprzedaż hurtowa, pośrednictwo, sprzedaż, transport, dystrybucja, składowanie, wysyłanie, przywóz lub wywóz tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji w sposób sprzeczny z postanowieniami niniejszego Protokołu;

- b) (i) produkcja, sprzedaż hurtowa, pośrednictwo, sprzedaż, transport, dystrybucja, składowanie, wysyłanie, przywóz lub wywóz tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji bez opłacenia stosownych ceł, należności podatkowych i innych opłat lub bez stosownych znaków akcyzy, niepowtarzalnych oznaczeń identyfikacyjnych lub wszelkich innych wymaganych oznaczeń lub etykiet;
- (ii) wszelkie inne działania polegające na przemyśle lub próbie przemytu tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji nieobjęte postanowieniami lit. b) ppkt (i);
- c) (i) wszelkie inne formy nielegalnej produkcji tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji albo opakowań papierosów opatrzonych podrobionymi znakami akcyzy, niepowtarzalnymi oznaczeniami identyfikacyjnymi lub innymi wymaganymi oznaczeniami lub etykietami;
- (ii) sprzedaż hurtowa, pośrednictwo, sprzedaż, transport, dystrybucja, składowanie, wysyłanie, przywóz lub wywóz nielegalnie wytworzonego tytoniu, nielegalnych wyrobów tytoniowych, wyrobów opatrzonych fałszywymi znakami akcyzy lub innymi wymaganymi oznaczeniami albo etykietami, lub nielegalnego sprzętu służącego do produkcji;
- d) mieszanie wyrobów tytoniowych z wyrobami innymi niż tytoniowe podczas ich przeprowadzania przez łańcuch dostaw w celu ukrycia lub zakamuflowania wyrobów tytoniowych;
- e) mieszanie wyrobów tytoniowych z wyrobami innymi niż tytoniowe z naruszeniem art. 12 ust. 2 niniejszego Protokołu;
- f) wykorzystywanie internetu, kanałów sprzedaży wyrobów tytoniowych opartych na technologii telekomunikacyjnej lub innej zaawansowanej technologii z naruszeniem niniejszego Protokołu;
- g) pozyskanie przez osobę, która uzyskała licencję zgodnie z art. 6 tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji od osoby, która powinna posiadać licencję zgodnie z art. 6, jednak jej nie uzyskała;
- h) utrudnianie funkcjonariuszowi publicznemu lub upoważnionemu funkcjonariuszowi wykonywania obowiązków dotyczących zapobiegania nielegalnemu obrotowi tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji oraz powstrzymywania, wykrywania, ścigania lub eliminowania takiego obrotu;
- i) (i) składanie oświadczeń, które są niezgodne z prawdą, wprowadzające w błąd lub niepełne, lub nieudzielenie informacji, na żądanie funkcjonariusza publicznego lub upoważnionego funkcjonariusza w toku wykonywania obowiązków dotyczących zapobiegania nielegalnemu obrotowi tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji oraz powstrzymywania, wykrywania, ścigania lub eliminowania takiego obrotu oraz jeżeli nie jest to sprzeczne z prawem do odmowy złożenia zeznań obciążających samego siebie;
- (ii) podanie w formularzu urzędowym niezgodnego z prawdą opisu, ilości lub wartości tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji lub wszelkich innych informacji podanych w Protokole w celu:
- a) uniknięcia uiszczenia stosownych ceł, należności podatkowych i innych opłat; lub
- b) ograniczenia skuteczności środków kontroli służących zapobieganiu nielegalnemu obrotowi tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji oraz powstrzymywaniu, wykrywaniu, ściganiu lub eliminowaniu takiego obrotu;
- (iii) niedopełnienie obowiązku utworzenia lub prowadzenia rejestrów przewidzianych w niniejszym Protokole lub prowadzenie fałszywych rejestrów; oraz
- j) pranie dochodów z działań niezgodnych z prawem uznanych za przestępstwa na mocy ust. 2.

2. Z zastrzeżeniem podstawowych zasad prawa krajowego każda ze Stron określa, które z działań niezgodnych z prawem wymienionych w ust. 1, lub innych działań związanych z nielegalnym obrotem tytoniem, wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji sprzecznych z postanowieniami niniejszego Protokołu, są uznawane za przestępstwa oraz podejmuje działania ustawodawcze i inne środki, jakie mogą być niezbędne do zapewnienia skutku takiego ustalenia.

3. Każda Strona powiadamia Sekretariat niniejszego Protokołu, które z działań niezgodnych z prawem wymienionych w ust. 1 i 2 uznaje za przestępstwa zgodnie z ust. 2 oraz przedkłada Sekretariatowi kopie lub opis swoich przepisów, które nadają skutek ust. 2, oraz wszelkie kolejne nowelizacje tych przepisów.

4. W celu zacieśnienia współpracy międzynarodowej w zakresie zwalczania przestępstw związanych z nielegalnym obrotem tytoniem, wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji, Strony zachęca się do dokonania przeglądu ich przepisów krajowych dotyczących prania pieniędzy, wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji, z uwzględnieniem stosownych konwencji międzynarodowych, których są stronami, w celu zapewnienia, aby przepisy te były skuteczne w zakresie egzekwowania postanowień niniejszego Protokołu.

Artykuł 15

Odpowiedzialność osób prawnych

1. Każda ze Stron przyjmuje konieczne środki, spójne ze swoimi zasadami prawa, umożliwiające stwierdzenie odpowiedzialności osób prawnych z tytułu działań niezgodnych z prawem, w tym przestępstw określonych zgodnie z art. 14 niniejszego Protokołu.
2. Z zastrzeżeniem zasad prawnych każdej ze Stron, odpowiedzialność osób prawnych może mieć charakter karny, cywilny lub administracyjny.
3. Odpowiedzialność ta pozostaje bez uszczerbku dla odpowiedzialności osób fizycznych, które uczestniczyły w działaniach niezgodnych z prawem lub popełniły przestępstwa określone zgodnie z krajowymi przepisami ustawodawczymi i wykonawczymi oraz art. 14 niniejszego Protokołu.

Artykuł 16

Ściganie i sankcje

1. Każda ze Stron przyjmuje konieczne środki, zgodne z prawem krajowym, w celu zapewnienia, by osoby fizyczne i prawne pociągnięte do odpowiedzialności za działania niezgodne z prawem, w tym przestępstwa określone zgodnie z art. 14, podlegały skutecznym, proporcjonalnym i odstraszającym sankcjom karnym i innym niż karne, w tym sankcjom finansowym.
2. Każda ze Stron dokłada wszelkich starań w celu zapewnienia, aby wszelkie wynikające z prawa krajowego uprawnienia do swobodnego uznania w zakresie ścigania osób w związku z działaniami niezgodnymi z prawem, w tym przestępstwami określonymi zgodnie z art. 14, były wykonywane w celu zmaksymalizowania skuteczności środków egzekwowania prawa w odniesieniu do tych działań niezgodnych z prawem, w tym przestępstw, oraz z należyтым uwzględnieniem konieczności zapobiegania takim działaniom, w tym przestępstwom.
3. Postanowienia niniejszego Protokołu nie mają wpływu na zasadę stanowiącą, że opis działań niezgodnych z prawem, w tym przestępstw określonych zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu, i mających zastosowanie środków obrony lub innych zasad prawnych dotyczących zgodności działań z prawem jest określany w prawie krajowym Strony, oraz że działania niezgodne z prawem, w tym przestępstwa, są ścigane i karane zgodnie z przepisami tego prawa.

Artykuł 17

Opłaty w związku z zajęciem towaru

Zgodnie ze swoim prawem krajowym Strony powinny rozważyć przyjęcie takich środków ustawodawczych i innych środków, jakie mogą być konieczne, aby upoważnić właściwe organy do ściągania kwot proporcjonalnych do utraconych należności podatkowych i celnych należnych od producenta, wytwórcy, dystrybutora, importera lub eksportera zajętego tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji.

Artykuł 18

Usuwanie lub zniszczenie

Cały skonfiskowany tytoń, wszystkie wyroby tytoniowe i sprzęt służący do produkcji są niszczone, o ile to możliwe przy użyciu metod przyjaznych środowisku, lub usuwane zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 19

Specjalne techniki dochodzeniowe

1. Jeżeli podstawowe zasady krajowego systemu prawnego na to zezwalają, każda ze Stron, w granicach jej możliwości i na warunkach przewidzianych w prawie krajowym, podejmuje konieczne środki umożliwiające odpowiednie wykorzystanie niejawnego nadzorowania przesyłki oraz, jeżeli uzna to za stosowne, wykorzystanie innych specjalnych technik dochodzeniowych, na przykład kontroli elektronicznej lub innych form kontroli i operacji tajnych, przez swoje właściwe organy na swoim terytorium do celów skutecznego zwalczania nielegalnego obrotu tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji.
2. Do celów ścigania przestępstw określonych zgodnie z art. 14, zachęca się Strony do zawierania w razie potrzeby odpowiednich dwustronnych lub wielostronnych umów lub uzgodnień dotyczących stosowania technik określonych w ust. 1, w ramach współpracy na szczeblu międzynarodowym.
3. Wobec braku umowy lub uzgodnienia, o których mowa w ust. 2, decyzje o wykorzystaniu takich specjalnych technik dochodzeniowych na szczeblu międzynarodowym są podejmowane dla każdego indywidualnego przypadku, a w razie potrzeby mogą uwzględniać uzgodnienia finansowe i porozumienia dotyczące sprawowania jurysdykcji przez dane Strony.
4. Strony uznają znaczenie oraz konieczność współpracy międzynarodowej i pomocy w tym obszarze oraz współpracują ze sobą i z organizacjami międzynarodowymi na rzecz zwiększania możliwości osiągnięcia celów niniejszego artykułu.

CZĘŚĆ V

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Artykuł 20

Wymiana informacji ogólnych

1. Z myślą o osiągnięciu celów niniejszego Protokołu, z zastrzeżeniem prawa krajowego i w stosownych przypadkach, Strony przekazują w ramach instrumentu sprawozdawczego Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu stosowne informacje między innymi, w następującym zakresie:
 - a) zbiorczo: informacje dotyczące zajęcia tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji, ilość, wartość zajęcia, opisy wyrobów, daty i miejsca produkcji; oraz należności podatkowe, od których się uchylono;
 - b) przywóz, wywóz, tranzyt, sprzedaż opodatkowana i sprzedaż bezcłowa oraz ilość lub wartość wytworzonego tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji;
 - c) tendencje, metody zatajania i sposoby działania stosowane w nielegalnym obrocie tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji; oraz
 - d) wszelkie inne stosowne informacje zgodnie z ustaleniami Stron.
2. Strony współpracują ze sobą oraz z właściwymi organizacjami międzynarodowymi na rzecz rozwoju zdolności Stron do gromadzenia i wymiany informacji.

3. Strony uznają wymienione informacje za poufne i przeznaczone do wykorzystania wyłącznie przez Strony, chyba że Strona je przekazująca postanowi inaczej.

Artykuł 21

Wymiana informacji związanych z egzekwowaniem prawa

1. Z zastrzeżeniem prawa krajowego lub mających zastosowanie umów międzynarodowych, Strony w stosownych przypadkach wymieniają wyszczególnione poniżej informacje z własnej inicjatywy lub na wniosek Strony przedstawiającej odpowiednie uzasadnienie stwierdzające, że uzyskanie tych informacji jest niezbędne do celów wykrycia lub ścigania nielegalnego obrotu tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji:

- a) rejestry licencji udzielonych jednoosobnym osobom fizycznym i prawnym;
- b) informacje służące identyfikacji, monitorowaniu i ściganiu osób fizycznych lub prawnych zaangażowanych w nielegalny obrót tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji;
- c) akta śledztw i dochodzeń;
- d) rejestry płatności za przywóz, wywóz lub bezcłową sprzedaż tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji; oraz
- e) informacje dotyczące zajęcia tytoniu, wyrobów tytoniowych lub sprzętu służącego do produkcji (w tym, w stosownych przypadkach, informacje referencyjne dotyczące danej sprawy, ilość, wartość zajęcia, opis produktu, zaangażowane podmioty, data i miejsce produkcji) oraz sposobów działania (w tym środki transportu, sposób ukrycia, trasa i wykrycie).

2. Informacje uzyskane od Stron na podstawie niniejszego artykułu są wykorzystywane wyłącznie dla osiągnięcia celów niniejszego Protokołu. Strony mogą sprecyzować, że informacji tych nie wolno przekazywać bez zgody Strony, która ich udzieliła.

Artykuł 22

Wymiana informacji: poufność i ochrona informacji

1. Każda ze Stron wyznacza właściwe organy krajowe, którym przekazywane są dane, o których mowa w art. 20, 21 i 24, oraz powiadamia Strony o wyznaczonych organach za pośrednictwem Sekretariatu Konwencji.

2. Wymiana informacji prowadzona na podstawie niniejszego Protokołu podlega przepisom prawa krajowego dotyczącym poufności i prywatności. Na mocy wzajemnych ustaleń Strony chronią wszelkie wymieniane informacje poufne.

Artykuł 23

Pomoc i współpraca: szkolenie, pomoc techniczna i współpraca w dziedzinie nauki, techniki i technologii

1. Aby osiągnąć cele niniejszego Protokołu, w ramach wzajemnych uzgodnień, Strony współpracują między sobą lub za pośrednictwem właściwych organizacji międzynarodowych i regionalnych w zakresie organizowania szkoleń, udzielania pomocy technicznej i współpracy w dziedzinie nauki, techniki i technologii. Taka pomoc może obejmować transfer wiedzy fachowej lub odpowiedniej technologii w obszarze gromadzenia informacji, egzekwowania prawa, śledzenia ruchu i pochodzenia, zarządzania informacjami, ochrony danych osobowych, zakazu handlu, kontroli elektrotechnicznej, analizy kryminalistycznej, wzajemnej pomocy prawnej i ekstradycji.

2. Stosownie do sytuacji, Strony mogą zawierać dwustronne, wielostronne lub wszelkie inne umowy lub uzgodnienia w celu promowania szkoleń, pomocy technicznej i współpracy w dziedzinie nauki, techniki i technologii, uwzględniając potrzeby Stron będących krajami rozwijającymi się i Stron, których gospodarki znajdują się w okresie przejściowym.
3. Stosownie do sytuacji, Strony współpracują na rzecz rozwoju i przeanalizowania możliwości dokładnego ustalenia miejsca pochodzenia geograficznego zajętego tytoniu oraz wyrobów tytoniowych.

Artykuł 24

Pomoc i współpraca: ściganie i karanie przestępstw

1. Zgodnie z prawem krajowym, w stosownych przypadkach, Strony podejmują wszelkie konieczne działania na rzecz zacieśnienia współpracy za pomocą wielostronnych, regionalnych lub dwustronnych uzgodnień dotyczących zapobiegania nielegalnemu obrotowi tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji oraz dotyczących wykrywania i ścigania takiego obrotu, a także karania osób fizycznych lub prawnych zaangażowanych w taki obrót.
2. Każda ze Stron zapewnia, aby organy administracyjne, regulacyjne, organy ścigania i inne organy zaangażowane w zwalczanie nielegalnego obrotu tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji (w tym, o ile prawo krajowe na to zezwala, organy sądowe) współpracowały ze sobą i wymieniały między sobą stosowne informacje na szczeblu krajowym i międzynarodowym na warunkach przewidzianych w prawie krajowym.

Artykuł 25

Ochrona suwerenności

1. Strony wypełniają swoje obowiązki wynikające z niniejszego Protokołu w sposób zgodny z zasadami suwerennej równości i integralności terytorialnej państw oraz z zasadą nieingerowania w sprawy wewnętrzne innych państw.
2. Postanowienia niniejszego Protokołu nie uprawniają danej Strony do wykonywania na terytorium innego państwa jurysdykcji ani sprawowania funkcji zarezerwowanych w prawie krajowym tego innego państwa wyłącznie dla jego organów.

Artykuł 26

Jurysdykcja

1. Każda ze Stron przyjmuje środki konieczne do ustanowienia swojej jurysdykcji wobec przestępstw określonych zgodnie z art. 14, gdy:
 - a) przestępstwo popełniono na terytorium danej Strony; lub
 - b) przestępstwo popełniono na pokładzie statku, który w czasie popełnienia przestępstwa pływał pod banderą danej Strony, lub na pokładzie statku powietrznego, który w czasie popełnienia przestępstwa był zarejestrowany na podstawie przepisów prawa danej Strony.
2. Z zastrzeżeniem art. 25, Strona może również ustanowić swoją jurysdykcję wobec każdego takiego przestępstwa, gdy:
 - a) popełnione przestępstwo było wymierzone przeciwko tej Stronie;
 - b) przestępstwo zostało popełnione przez obywatela tej Strony lub bezpaństwowca, którego miejsce zwykłego pobytu znajduje się na jej terytorium; lub
 - c) przestępstwo jest jednym z czynów określonych zgodnie z art. 14 i zostało popełnione poza terytorium danej Strony z zamiarem popełnienia na terytorium tej Strony przestępstwa określonego zgodnie z art. 14.

3. Do celów art. 30, każda ze Stron przyjmuje środki niezbędne do ustanowienia swojej jurysdykcji wobec przestępstw określonych zgodnie z art. 14, jeżeli domniemany sprawca przebywa na terytorium tej Strony i nie podlega ekstradycji wyłącznie ze względu na posiadanie obywatelstwa danej Strony.
4. Każda ze Stron może również przyjąć środki konieczne w celu ustanowienia swojej jurysdykcji wobec przestępstw określonych zgodnie z art. 14, gdy domniemany sprawca przebywa na jej terytorium, a Strona nie dokonuje jego ekstradycji.
5. Jeżeli Strona sprawująca swoją jurysdykcję na mocy ust. 1 lub 2 została powiadomiona lub w inny sposób dowiedziała się, że przynajmniej jedna inna Strona prowadzi dochodzenie, ściganie lub postępowanie sądowe dotyczące tego samego czynu, właściwe organy tych Stron stosownie do sytuacji konsultują się ze sobą w celu skoordynowania działań.
6. Bez uszczerbku dla norm ogólnego prawa międzynarodowego, niniejszy Protokół nie wyklucza wykonywania jurysdykcji karnej ustanowionej przez Stronę zgodnie z prawem krajowym.

Artykuł 27

Współpraca w zakresie egzekwowania prawa

1. Zgodnie z przepisami swoich odpowiednich systemów prawnych i administracyjnych, każda ze Stron przyjmuje skuteczne środki mające na celu:
 - a) udoskonalenie oraz, w razie potrzeby, ustanowienie kanałów komunikacji między właściwymi organami, agencjami i służbami w celu ułatwienia bezpiecznej i szybkiej wymiany informacji dotyczących wszystkich aspektów przestępstw określonych zgodnie z art. 14;
 - b) zapewnienie skutecznej współpracy między właściwymi organami, agencjami, służbą celną, policją i innymi organami ścigania;
 - c) współpracę z innymi Stronami w zakresie prowadzenia śledztw w konkretnych sprawach dotyczących przestępstw określonych zgodnie z art. 14, w zakresie:
 - (i) tożsamości, miejsca pobytu i działań osób podejrzewanych o udział w takich przestępstwach lub miejsca pobytu innych osób mających z nimi związek;
 - (ii) ruchu dochodów z przestępstwa lub majątku pochodzącego z przestępstw; oraz
 - (iii) ruchu majątku, sprzętu lub innych narzędzi wykorzystanych lub przewidzianych do wykorzystania przy popełnianiu takich przestępstw;
 - d) udostępnienie, w stosownych przypadkach, niezbędnych elementów lub ilości substancji do celów analitycznych lub śledczych;
 - e) umożliwienie skutecznej koordynacji działań między właściwymi organami, agencjami i służbami oraz promowanie wymiany personelu i innych ekspertów, w tym, z zastrzeżeniem umów lub uzgodnień dwustronnych zawartych między danymi Stronami, delegowanie oficerów łącznikowych;
 - f) wymianę z pozostałymi Stronami stosownych informacji dotyczących szczególnych środków i metod wykorzystywanych przez osoby fizyczne lub prawne przy popełnianiu tych przestępstw, w tym, w stosownych przypadkach, dotyczących tras i środków transportu, a także wykorzystywania fałszywych tożsamości, podrobionych lub fałszywych dokumentów lub innych środków zatajania ich działań; oraz
 - g) wymianę stosownych informacji oraz koordynowanie środków administracyjnych i innych środków podjętych stosownie do sytuacji w celu wczesnego wykrycia przestępstw określonych zgodnie z art. 14.

2. Aby nadać skutek postanowieniom niniejszego Protokołu, Strony rozważają zawarcie dwustronnych lub wielostronnych umów lub uzgodnień dotyczących bezpośredniej współpracy między organami ścigania oraz, jeżeli takie umowy lub uzgodnienia już istnieją, ich odpowiednie zmiany. Wobec braku takich umów lub uzgodnień między zainteresowanymi Stronami, Strony mogą uznać postanowienia niniejszego Protokołu za podstawę wzajemnej współpracy w dziedzinie ścigania przestępstw objętych niniejszym Protokołem. W stosownych przypadkach, Strony w pełni wykorzystują umowy lub uzgodnienia, w tym w ramach organizacji międzynarodowych lub regionalnych, w celu zacieśniania współpracy między organami ścigania.

3. Strony dokładają wszelkich starań, aby współdziałać w ramach swoich możliwości w zakresie reagowania na międzynarodowy nielegalny obrót wyrobami tytoniowymi prowadzony z wykorzystaniem nowoczesnej technologii.

Artykuł 28

Wzajemna pomoc administracyjna

Zgodnie ze swoimi odpowiednimi krajowymi systemami prawnymi i administracyjnymi, Strony na wniosek lub z własnej inicjatywy przekazują sobie wzajemnie informacje zapewniające właściwe stosowanie prawa celnego i innych stosownych przepisów mających na celu zapobieganie nielegalnemu obrotowi tytoniem, wyrobami tytoniowymi lub sprzętem służącym do produkcji oraz wykrywanie, prowadzenie dochodzeń, ściganie i zwalczanie takiego obrotu. Strony uznają wymienione informacje za poufne i przeznaczone do ograniczonego wykorzystania, chyba że Strona przekazująca informacje postanowi inaczej. Informacje takie mogą obejmować:

- a) nowe techniki celne i inne techniki związane z egzekwowaniem prawa o udowodnionej skuteczności;
- b) nowe tendencje, środki lub metody angażowania się w nielegalny obrót tytoniem, wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji;
- c) towary, o których wiadomo, że są przedmiotem nielegalnego handlu tytoniem, wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji, a także szczegóły opisu, pakowania, transportu i składowania oraz metod wykorzystywanych w odniesieniu do tych towarów;
- d) dane osób fizycznych lub prawnych, o których wiadomo, że popełniły przestępstwo lub miały udział w popełnieniu przestępstwa określonego zgodnie z art. 14; oraz
- e) wszelkie inne dane, które mogłyby pomóc wyznaczonym jednostkom w ocenie ryzyka do celów kontroli i innych celów związanych z egzekwowaniem prawa.

Artykuł 29

Wzajemna pomoc prawna

1. Strony udzielają sobie w jak najszerszym zakresie wzajemnej pomocy prawnej w dochodzeniach, ściganiu i prowadzeniu postępowań sądowych dotyczących przestępstw określonych zgodnie z art. 14 niniejszego Protokołu.

2. Wzajemna pomoc prawna jest udzielana w jak najszerszym zakresie dopuszczalnym na mocy właściwych przepisów, traktatów, umów i uzgodnień Strony wezwanej dotyczących dochodzeń, ścigania i postępowań sądowych w odniesieniu do przestępstw, za które osoby prawne mogą być pociągnięte do odpowiedzialności zgodnie z art. 15 niniejszego Protokołu na terytorium Strony wzywającej.

3. O wzajemną pomoc prawną udzielaną zgodnie z niniejszym artykułem można się zwrócić w dowolnym z niżej wymienionych celów:

- a) zebranie dowodów lub zeznań od osób;
- b) doręczenie dokumentów sądowych;
- c) przeprowadzenie przeszukań i dokonanie zajęć oraz zabezpieczenie dowodów;

- d) zbadanie obiektów i miejsc;
- e) udzielenie informacji, zebranie materiału dowodowego i opinii biegłych;
- f) złożenie oryginałów lub poświadczonych kopii stosownych dokumentów i rejestrów, w tym rejestrów urzędowych, bankowych, finansowych, firmowych lub biznesowych;
- g) ustalenie lub śledzenie dochodów z przestępstw, majątku, narzędzi lub innych przedmiotów do celów dowodowych;
- h) ułatwienie dobrowolnego stawienia się osób na terytorium Strony wzywającej; oraz
- i) uzyskanie innego rodzaju pomocy, która nie jest sprzeczna z prawem krajowym Strony wezwanej.

4. Postanowienia niniejszego artykułu nie wpływają na zobowiązania wynikające z dowolnych innych umów, dwu- lub wielostronnych, które w całości lub w części regulują lub będą regulowały wzajemną pomocą prawną.

5. Na zasadzie wzajemności, ust. 6–24 stosuje się do wniosków złożonych zgodnie z niniejszym artykułem, jeżeli dane Strony nie są związane traktatem lub umową międzyrządową o wzajemnej pomocy prawnej. Jeżeli Strony są związane takim traktatem lub umową międzyrządową, zastosowanie mają odpowiednie postanowienia takiego traktatu lub umowy międzyrządowej, o ile Strony nie zdecydują się zamiast tego na stosowanie ust. 6–24. Strony zdecydowanie zachęca się do stosowania postanowień tych ustępów, jeżeli ułatwiają one współpracę.

6. Strony wyznaczają organ centralny odpowiedzialny oraz uprawniony do otrzymywania wniosków o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej oraz za ich realizację albo przekazanie do realizacji odpowiednim właściwym organom. Jeżeli w regionie lub na części terytorium Strony obowiązuje odrębny system wzajemnej pomocy prawnej, może ona wyznaczyć odrębny organ centralny pełniący tę samą funkcję w tym regionie lub na tym terytorium. Organy centralne zapewniają niezwłoczną i właściwą realizację lub przekazanie otrzymanych wniosków. W przypadku gdy organ centralny przekazuje wniosek do realizacji właściwemu organowi, organ centralny zachęca właściwy organ do niezwłocznej i właściwej realizacji wniosku. W momencie przystąpienia, przyjęcia, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub ratyfikowania niniejszego Protokołu, każda ze Stron powiadamia Szefa Sekretariatu Konwencji o wyznaczonym do tego celu organie centralnym. Przekazywanie wniosków o wzajemną pomoc prawną oraz wszelkich związanych z tym informacji odbywa się między organami centralnymi wyznaczonymi przez Strony. Wymóg ten pozostaje bez uszczerbku dla prawa Strony do żądania, by takie wnioski i informacje były do niej kierowane kanałem dyplomatycznym a, w pilnych okolicznościach, jeżeli Strony tak postanowią i o ile to możliwe, za pomocą stosownych organizacji międzynarodowych.

7. Wnioski są sporządzane na piśmie lub, w miarę możliwości, za pomocą dowolnych środków umożliwiających zarejestrowanie dokumentu w formie pisemnej w języku akceptowanym przez Stronę wezwaną w sposób umożliwiający Stronie stwierdzenie autentyczności dokumentu. Szef Sekretariatu Konwencji zostaje powiadomiony o języku lub językach akceptowanych przez każdą ze Stron w momencie przystąpienia, przyjęcia, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub ratyfikowania niniejszego Protokołu. W sytuacjach pilnych oraz jeżeli Strony tak postanowią, wnioski mogą być przedkładane ustnie, ale muszą zostać w późniejszym terminie potwierdzone na piśmie.

8. Wniosek o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej określa:

- a) tożsamość organu sporządzającego wniosek;
- b) przedmiot i charakter dochodzenia, ścigania lub postępowania sądowego, którego wniosek dotyczy, a także nazwę i funkcję organu prowadzącego to dochodzenie, ściganie lub postępowanie sądowe;
- c) omówienie stosownych faktów, z wyjątkiem wniosków dotyczących doręczenia dokumentów sądowych;
- d) opis pomocy będącej przedmiotem wniosku oraz szczegóły procedury, którą Strona wzywająca chciałaby zastosować;
- e) w miarę możliwości, tożsamość, miejsce pobytu i narodowość danej osoby;
- f) cel, dla którego wnioskuje się o przekazanie dowodu, informacji lub podjęcie działania; oraz
- g) przepisy prawa krajowego właściwe dla danego przestępstwa i kar za jego popełnienie.

9. Strona wezwana może zażądać dodatkowych informacji, jeżeli wydają się one konieczne dla realizacji wniosku zgodnie z prawem krajowym lub jeżeli mogą ułatwić realizację wniosku.

10. Wniosek realizuje się zgodnie z prawem krajowym Strony wezwanej w zakresie, w jakim nie jest on sprzeczny z prawem krajowym Strony wezwanej i, o ile to możliwe, zgodnie z procedurami określonymi we wniosku.

11. Strona wzywająca nie przekazuje ani nie wykorzystuje informacji ani dowodów dostarczonych przez Stronę wezwaną na potrzeby dochodzeń, ścigania lub postępowań sądowych innych niż wymienione we wniosku, bez uzyskania uprzedniej zgody Strony wezwanej. Niniejszy ustęp nie uniemożliwia Stronie wzywającej ujawnienia w postępowaniu informacji lub dowodów świadczących o niewinności oskarżonego. W tym ostatnim przypadku Strona wzywająca powiadamia Stronę wezwaną przed takim ujawnieniem, a jeżeli jest to wymagane, konsultuje się ze Stroną wezwaną. Jeżeli wyjątkowo wcześniejsze powiadomienie nie jest możliwe, Strona wzywająca bezzwłocznie informuje o ujawnieniu Stronę wezwaną.

12. Strona wzywająca może zażądać, aby Strona wezwana utajniła okoliczności i treść wniosku poza zakresem niezbędnym do realizacji wniosku. Jeżeli Strona wezwana nie może spełnić wymogu poufności, niezwłocznie informuje o tym Stronę wzywającą.

13. O ile to możliwe oraz zgodnie z podstawowymi zasadami prawa krajowego, jeżeli dana osoba przebywa na terytorium Strony i musi zostać przesłuchana przez organy sądowe drugiej Strony w charakterze świadka lub biegłego, pierwsza z wymienionych Stron, na wniosek drugiej Strony, może zezwolić na przesłuchanie w formie wideokonferencji, jeżeli osobiste stawienie się tej osoby na terytorium Strony wzywającej jest niemożliwe lub niepożądane. Strony mogą postanowić, że przesłuchanie zostanie przeprowadzone przez organ sądowy Strony wzywającej z udziałem organu sądowego Strony wezwanej.

14. Udzielenia wzajemnej pomocy prawnej można odmówić:

- a) jeżeli wniosek nie został sporządzony zgodnie z niniejszym artykułem;
- b) jeżeli Strona wezwana uzna, że realizacja wniosku może naruszyć jej suwerenność, bezpieczeństwo, porządek publiczny lub inne podstawowe interesy;
- c) jeżeli organy Strony wezwanej podlegałyby na mocy prawa krajowego zakazowi wykonania wnioskowanego działania w odniesieniu do podobnego przestępstwa, gdyby było ono przedmiotem dochodzenia, ścigania lub postępowania sądowego w ich własnej jurysdykcji;
- d) jeżeli wniosek dotyczy przestępstwa zagrożonego na terytorium Strony wezwanej karą pozbawienia wolności lub inną formą pozbawienia wolności o maksymalnym wymiarze poniżej dwóch lat, bądź jeżeli według osądu Strony wezwanej udzielenie pomocy stanowiłoby dla niej obciążenie nieproporcjonalne do ciężaru przestępstwa; lub
- e) jeżeli udzielenie wnioskowanej pomocy prawnej byłoby sprzeczne z systemem prawnym Strony wezwanej.

15. Odmowa udzielenia wzajemnej pomocy prawnej jest uzasadniana.

16. Strona nie może odmówić udzielenia wzajemnej pomocy prawnej zgodnie z niniejszym artykułem powołując się na tajemnicę bankową.

17. Strony nie mogą odrzucić wniosku o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej wyłącznie na podstawie tego, że przestępstwo uznaje się za dotyczące również spraw podatkowych.

18. Strony mogą odmówić udzielenia wzajemnej pomocy prawnej na podstawie niniejszego artykułu, uzasadniając ją brakiem podwójnej karalności. Niemniej jednak Strona wezwana, jeżeli uzna to za właściwe, może udzielić pomocy w zakresie określonym wedle jej uznania bez względu na to, czy na podstawie prawa krajowego Strony wezwanej dany czyn zostałby uznany za przestępstwo.

19. Strona wezwana rozpatruje wniosek o udzielenie wzajemnej pomocy prawnej w możliwie najszybszym terminie i w możliwie największym zakresie uwzględnia przy tym terminy zaproponowane i uzasadnione przez Stronę wzywającą, najlepiej we wniosku. Strona wezwana udziela odpowiedzi na mieszczące się w rozsądnym zakresie zapytania Strony wzywającej dotyczące postępów w rozpatrywaniu wniosku. Strona wzywająca niezwłocznie informuje Stronę wezwaną, jeżeli pomoc, o którą wnioskowano, nie jest już konieczna.

20. Strona wezwana może odroczyć udzielenie wzajemnej pomocy prawnej, uzasadniając to interesem toczącego się dochodzenia, ścigania lub postępowania sądowego.
21. Przed odrzuceniem wniosku zgodnie z ust. 14 lub odroczeniem jego wykonania zgodnie z ust. 20 Strona wezwana konsultuje się ze Stroną wzywającą w celu ustalenia, czy pomocy można udzielić na warunkach, jakie uznaje za niezbędne. Jeżeli Strona wzywająca zgadza się na udzielenie pomocy na tych warunkach, musi ich przestrzegać.
22. Zwykle koszty wykonania wniosku ponosi Strona wezwana, chyba że zainteresowane Strony postanowią inaczej. W przypadku gdy do wykonania wniosku konieczne jest lub będzie poniesienie znacznych lub nadzwyczajnych wydatków, Strony podejmują konsultacje w celu ustalenia warunków, na jakich wniosek zostanie wykonany, oraz sposobu pokrycia kosztów.
23. W przypadku złożenia wniosku, Strona wezwana:
- przedkłada Stronie wzywającej kopie akt urzędowych, dokumentów lub informacji znajdujących się w jej posiadaniu, które na mocy prawa krajowego mogą być udostępniane publicznie; oraz
 - może, według własnego uznania, przekazać Stronie wzywającej w całości bądź w części lub z zastrzeżeniem takich warunków, jakie uzna za właściwe, kopie wszelkich akt urzędowych, dokumentów lub informacji znajdujących się w jej posiadaniu, które nie są udostępniane publicznie.
24. Stosownie do potrzeb Strony rozważają możliwość zawarcia dwustronnych lub wielostronnych umów lub uzgodnień, które służyłyby celom niniejszego artykułu, stosowaniu go w praktyce lub wzmocnieniu jego skuteczności.

Artykuł 30

Ekstradycja

1. Postanowienia niniejszego artykułu stosuje się do przestępstw określonych zgodnie z art. 14 niniejszego Protokołu, jeżeli:
- osoba, której dotyczy wniosek o ekstradycję, przebywa na terytorium Strony wezwanej;
 - przestępstwo, w związku z którym żąda się ekstradycji, podlega karze na mocy prawa krajowego Strony wzywającej i Strony wezwanej; oraz
 - przestępstwo podlega karze pozbawienia wolności lub innej formie pozbawienia wolności w maksymalnym wymiarze co najmniej czterech lat, albo surowszej karze lub – jeżeli uzgodniły tak zainteresowane Strony zgodnie z dwu- lub wielostronnymi traktatami, albo innymi umowami międzynarodowymi – łagodniejszej karze.
2. Każde z przestępstw, do których niniejszy artykuł ma zastosowanie, uznaje się za przestępstwo podlegające ekstradycji na mocy dowolnej, zawartej między Stronami umowy o ekstradycji. Strony zobowiązują się do uznania tych przestępstw za przestępstwa podlegające ekstradycji w każdej umowie o ekstradycji zawieranej między nimi.
3. Jeżeli Strona uzależniająca ekstradycję od zawarcia umowy otrzyma wniosek o ekstradycję od innej Strony, z którą nie zawarła umowy o ekstradycji, może uznać niniejszy Protokół za podstawę prawną ekstradycji w odniesieniu do każdego przestępstwa, do którego zastosowanie ma niniejszy artykuł.
4. Strony, które nie uzależniają ekstradycji od zawarcia umowy, między sobą uznają przestępstwa, do których zastosowanie ma niniejszy artykuł, za podlegające ekstradycji.
5. Do ekstradycji zastosowanie mają warunki przewidziane w prawie krajowym Strony wezwanej lub w mających zastosowanie umowach o ekstradycji, w tym między innymi warunki ekstradycji dotyczące kary minimalnej oraz podstawy odmowy ekstradycji przez Stronę wezwaną.

6. Z zastrzeżeniem prawa krajowego, Strony dążą do szybkiego wykonania procedur ekstradycyjnych oraz uproszczenia wymogów dowodowych ich dotyczących i odnoszących się do wszelkich przestępstw, do których mają zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu.

7. Jeżeli Strona, na której terytorium przebywa domniemany sprawca, nie dokona ekstradycji tej osoby w związku z przestępstwem, do którego mają zastosowanie postanowienia niniejszego artykułu, wyłącznie ze względu na fakt, że osoba ta jest jej obywatelem, na wniosek Strony wzywającej o ekstradycję ma obowiązek przekazania sprawy bez zbędnej zwłoki do swoich właściwych organów celem ścigania tej osoby. Organy te podejmują decyzję i prowadzą postępowanie w taki sam sposób, w jaki na mocy prawa krajowego tej Strony byłoby ono prowadzone w przypadku każdego innego przestępstwa o podobnym charakterze. Zainteresowane Strony współpracują ze sobą w szczególności w zakresie aspektów proceduralnych i dowodowych w celu zapewnienia skuteczności ścigania.

8. Każdorazowo gdy prawo krajowe Strony pozwala jej na ekstradycję lub innego rodzaju wydanie jej obywateli wyłącznie pod warunkiem, że dana osoba zostanie odesłana na terytorium tej Strony w celu odbycia kary orzeczonej w procesie sądowym lub w postępowaniu, na potrzeby którego wnioskowano o ekstradycję lub innego rodzaju wydanie danej osoby oraz pod warunkiem że Strona ta i Strona wnosząca o ekstradycję danej osoby zgadzają się na takie rozwiązanie i na inne warunki, jakie Strony mogą uznać za właściwe, taka warunkowa ekstradycja lub warunkowe wydanie są wystarczające dla wykonania obowiązku określonego w ust. 7.

9. W przypadku odmowy ekstradycji, o którą wnioskowano w celów wykonania wyroku, z uwagi na to, że osoba poszukiwana jest obywatelem Strony wezwanej, jeżeli prawo krajowe na to zezwala oraz zgodnie z wymogami tego prawa, Strona wezwana na wniosek Strony wzywającej rozważa wykonanie kary orzeczonej na mocy prawa krajowego Strony wzywającej lub pozostałej części tej kary.

10. Każdej osobie, wobec której prowadzi się postępowanie w związku z przestępstwem, do którego zastosowanie ma niniejszy artykuł, gwarantuje się uczciwe traktowanie na wszystkich etapach postępowania, w tym korzystanie ze wszystkich praw i gwarancji przewidzianych na mocy prawa krajowego Strony, na której terytorium osoba ta przebywa.

11. Postanowień niniejszego Protokołu nie można interpretować jako nakładających obowiązek ekstradycji, jeżeli Strona wezwana ma uzasadnione podstawy, by sądzić, że wniosek złożono w celu ścigania lub ukarania danej osoby ze względu na jej płeć, rasę, wyznanie, narodowość, pochodzenie etniczne lub poglądy polityczne, lub że pozytywne rozpatrzenie wniosku zaszkodziłoby sytuacji tej osoby z którejkolwiek z wymienionych przyczyn.

12. Strony nie mogą odrzucić wniosku o ekstradycję wyłącznie na podstawie tego, że przestępstwo uznano również za przestępstwo dotyczące spraw podatkowych.

13. Przed odmową ekstradycji Strona wezwana, w stosownych przypadkach, konsultuje się ze Stroną wzywającą w celu zapewnienia jej możliwości przedłożenia opinii oraz informacji istotnych w związku z przedstawionymi zarzutami.

14. Strony dążą do zawarcia dwustronnych lub wielostronnych umów lub uzgodnień umożliwiających przeprowadzenie lub zwiększenie skuteczności ekstradycji. Jeżeli Strony są związane obowiązującą umową lub uzgodnieniami międzyrządowymi, zastosowanie mają odpowiednie postanowienia takiej umowy lub takich uzgodnień międzyrządowych, chyba że Strony postanowią o stosowaniu zamiast tego ust. 1–13.

Artykuł 31

Środki służące zapewnieniu ekstradycji

1. Z zastrzeżeniem prawa krajowego oraz umów o ekstradycji, Strona wezwana, po stwierdzeniu, że okoliczności to uzasadniają oraz konieczne jest pilne działanie, na wniosek Strony wzywającej, może zatrzymać osobę przebywającą na jej terytorium, wobec której wnioskuje się o ekstradycję, lub podjąć inne stosowne działania zabezpieczające stawienie tej osoby podczas postępowania ekstradycyjnego.

2. Stosownie do sytuacji i bez zbędnej zwłoki Stronę wzywającą powiadamia się zgodnie z prawem krajowym o działaniach podjętych zgodnie z ust. 1.

3. Każda osoba, wobec której podejmowane są działania zgodnie z ust. 1, ma prawo do:
 - a) bezzwłocznego skontaktowania się z najbliższym właściwym przedstawicielem państwa, którego osoba ta jest obywatelem, lub, jeżeli osoba ta jest bezpaństwowcem, państwa, na którego terytorium osoba ta ma miejsce zwykłego pobytu; oraz
 - b) wizyty przedstawiciela tego państwa.

CZĘŚĆ VI

SPRAWOZDAWCZOŚĆ

Artykuł 32

Sprawozdawczość i wymiana informacji

1. Każda ze Stron składa Posiedzeniu Stron, za pośrednictwem Sekretariatu Konwencji, okresowe sprawozdania z wdrożenia niniejszego Protokołu.
2. Format i treść tych sprawozdań ustala Posiedzenie Stron. Sprawozdania te są częścią regularnego instrumentu sprawozdawczego Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.
3. Treść sprawozdań okresowych określonych w ust. 1 określa się, z uwzględnieniem między innymi następujących elementów:
 - a) informacji w sprawie środków ustawodawczych, wykonawczych, administracyjnych lub innych podjętych w celu wdrożenia niniejszego Protokołu;
 - b) stosownie do sytuacji, informacji dotyczących wszelkich utrudnień lub ograniczeń napotkanych przy wdrażaniu niniejszego Protokołu oraz informacji dotyczących środków podjętych w celu usunięcia tych ograniczeń;
 - c) stosownie do sytuacji, informacji o udzielonej, otrzymanej lub wnioskowanej pomocy finansowej i technicznej dotyczącej działań związanych z wyeliminowaniem nielegalnego obrotu wyrobami tytoniowymi; oraz
 - d) informacji określonych w art. 20.

W przypadkach, w których stosowne dane zgromadzono już w ramach mechanizmu sprawozdawczego Konferencji Stron, Posiedzenie Stron nie powiela tych działań.

4. Zgodnie z art. 33 i 36, Posiedzenie Stron rozważa przyjęcie uzgodnień dotyczących udzielenia Stronom będącym krajami rozwijającymi się i Stronom, których gospodarki są w okresie przejściowym, na ich wniosek, pomocy w wykonywaniu zobowiązań wynikających z niniejszego artykułu.
5. Przekazywanie informacji zgodnie z tymi artykułami podlega przepisom prawa krajowego dotyczącym poufności i prywatności. Na podstawie wzajemnych ustaleń Strony zapewniają ochronę wszelkich przekazanych lub wymienionych informacji poufnych.

CZĘŚĆ VII

UZGODNIENIA INSTYTUCJONALNE I ZASOBY FINANSOWE

Artykuł 33

Posiedzenie Stron

1. Niniejszym ustanawia się Posiedzenie Stron. Pierwszą sesję Posiedzenia Stron zwołuje Sekretariat Konwencji niezwłocznie przed kolejną zwyczajną sesją Konferencji Stron, jaka odbędzie się po wejściu w życie niniejszego Protokołu, lub niezwłocznie po niej.

2. Kolejne, zwyczajne sesje Posiedzenia Stron Sekretariat Konwencji zwołuje niezwłocznie przed zwyczajnymi sesjami Konferencji Stron lub niezwłocznie po nich.
3. Nadzwyczajne sesje Posiedzenia Stron odbywają się w takich terminach, jakie Posiedzenie uzna za właściwe, lub na pisemny wniosek Strony, pod warunkiem że w terminie sześciu miesięcy od przekazania wniosku przez Sekretariat Konwencji zostanie on poparty przynajmniej przez jedną trzecią Stron.
4. Regulamin oraz przepisy finansowe Konferencji Stron Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu są stosowane odpowiednio do Posiedzenia Stron, chyba że Posiedzenie Stron postanowi inaczej.
5. Posiedzenie Stron dokonuje systematycznych przeglądów wdrażania niniejszego Protokołu i podejmuje decyzje niezbędne do wsparcia jego skutecznego wdrażania.
6. Posiedzenie Stron podejmuje decyzję o skali i mechanizmie dobrowolnych wkładów Stron do Protokołu w celu realizacji niniejszego Protokołu, a także możliwych innych zasobach na rzecz jego wdrażania.
7. Na każdej sesji zwyczajnej Posiedzenie Stron w drodze konsensusu przyjmuje budżet i plan prac na okres finansowy obowiązujący do kolejnej zwyczajnej sesji; ten budżet i plan prac są odrębne od budżetu i planu prac Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.

Artykuł 34

Sekretariat

1. Sekretariat Konwencji jest sekretariatem niniejszego Protokołu.
2. Do zadań Sekretariatu Konwencji w odniesieniu do jego roli sekretariatu niniejszego Protokołu należy:
 - a) przygotowywanie sesji Posiedzenia Stron i wszelkich organów pomocniczych, a także grup roboczych i innych organów ustanowionych przez Posiedzenie Stron oraz, stosownie do potrzeb, świadczenie usług na ich rzecz;
 - b) stosownie do potrzeb, odbieranie, analizowanie, przekazywanie i dostarczanie informacji zwrotnych od i do zainteresowanych Stron i Posiedzeniu Stron dotyczących sprawozdań otrzymanych zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu oraz ułatwianie wymiany informacji między Stronami;
 - c) udzielanie Stronom, zwłaszcza Stronom będącym krajami rozwijającymi się i Stronom, których gospodarki są w okresie przejściowym, na ich wniosek, wsparcia w zbieraniu, przekazywaniu i wymianie informacji niezbędnych zgodnie z postanowieniami niniejszego Protokołu oraz pomocy w identyfikowaniu dostępnych zasobów w celu ułatwienia wykonania obowiązków wynikających z niniejszego Protokołu;
 - d) przygotowywanie sprawozdań z działań przewidzianych w niniejszym Protokole pod kierunkiem Posiedzenia Stron i do przedłożenia Posiedzeniu Stron;
 - e) zapewnienie, pod kierunkiem Posiedzenia Stron, niezbędnej koordynacji działań z właściwymi międzynarodowymi i regionalnymi organizacjami międzyrządowymi i innymi podmiotami;
 - f) zawieranie, pod kierunkiem Posiedzenia Stron uzgodnień administracyjnych lub umownych, jakie mogą być konieczne dla skutecznego wykonania jego zadań jako sekretariatu niniejszego Protokołu;
 - g) otrzymywanie i przegląd wniosków składanych przez organizacje międzyrządowe i pozarządowe wyrażające chęć pełnienia funkcji akredytowanych obserwatorów przy Posiedzeniu Stron, z jednoczesnym zapewnieniem, by organizacje te nie były powiązane z przemysłem tytoniowym, oraz przedkładanie Posiedzeniu Stron zweryfikowanych wniosków do rozpatrzenia; oraz
 - h) wykonywanie innych zadań sekretariatu określonych w niniejszym Protokole oraz innych zadań określanych przez Posiedzenie Stron.

*Artykuł 35***Relacje między Posiedzeniem Stron a organizacjami międzyrządowymi**

Aby zapewnić współpracę techniczną i finansową umożliwiającą osiągnięcie celu niniejszego Protokołu, Posiedzenie Stron może zwracać się o podjęcie współpracy z właściwymi międzynarodowymi i regionalnymi organizacjami międzyrządowymi, w tym instytucjami finansowymi i instytucjami ds. rozwoju.

*Artykuł 36***Zasoby finansowe**

1. Strony uznają istotną rolę zasobów finansowych w osiągnięciu celu niniejszego Protokołu oraz potwierdzają znaczenie art. 26 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu dla osiągnięcia celów Konwencji.
2. Każda ze Stron udziela wsparcia finansowego w odniesieniu do prowadzonych przez siebie działań krajowych służących osiągnięciu celu niniejszego Protokołu zgodnie z jej planami, priorytetami i programami krajowymi.
3. Stosownie do sytuacji, Strony wspierają wykorzystanie dwustronnych, regionalnych, subregionalnych i innych kanałów wielostronnych w celu zapewnienia finansowania na rzecz zwiększenia potencjału Stron będących krajami rozwijającymi się i Stron, których gospodarki są w okresie przejściowym, w zakresie osiągnięcia celów niniejszego Protokołu.
4. Bez uszczerbku dla art. 18, Strony zachęca się, z zastrzeżeniem prawa krajowego i polityk krajowych oraz w stosownych przypadkach, do wykorzystywania wszelkich skonfiskowanych dochodów z przestępstw pochodzących z nielegalnego obrotu tytoniem, wyrobami tytoniowymi i sprzętem służącym do produkcji do osiągnięcia celów niniejszego Protokołu.
5. Strony reprezentowane w stosownych regionalnych i międzynarodowych organizacjach międzyrządowych, a także instytucjach finansowych i instytucjach ds. rozwoju zachęcają te podmioty do udzielania pomocy finansowej Stronom będącym krajami rozwijającymi się oraz Stronom, których gospodarki są w okresie przejściowym, w celu wspierania ich w wykonywaniu zobowiązań wynikających z niniejszego Protokołu bez ograniczania prawa członkostwa w tych organizacjach.
6. Strony uzgadniają, że:
 - a) aby wspomóc Strony w wypełnieniu zobowiązań ciążących na nich na mocy niniejszego Protokołu, należy uruchomić i wykorzystać wszystkie stosowne, potencjalne i istniejące zasoby dostępne na działania dotyczące celu niniejszego Protokołu dla dobra wszystkich Stron, w szczególności Stron będących krajami rozwijającymi się i Stron, których gospodarki są w okresie przejściowym; oraz
 - b) Sekretariat Konwencji udziela Stronom będącym krajami rozwijającymi się i Stronom, których gospodarki są w okresie przejściowym, na ich wniosek, informacji na temat dostępnych źródeł finansowania w celu ułatwienia wykonania zobowiązań spoczywających na nich na mocy niniejszego Protokołu.
7. Strony mogą zażądać, aby przemysł tytoniowy pokrył wszelkie koszty poniesione przez Stronę w związku z wypełnianiem przez nią jej zobowiązań na rzecz osiągnięcia celów niniejszego Protokołu, zgodnie z art. 5 ust. 3 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.
8. Z zastrzeżeniem prawa krajowego, Strony dążą do samofinansowania wdrażania Protokołu, w tym poprzez nakładanie na wyroby tytoniowe podatków i innych opłat.

CZĘŚĆ VIII

ROZSTRZYGANIE SPORÓW*Artykuł 37***Rozstrzygnięcie sporów**

Rozstrzygnięcie sporów między Stronami dotyczących wykładni lub stosowania niniejszego Protokołu reguluje art. 27 Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.

CZĘŚĆ IX

ZMIANY PROTOKOŁU*Artykuł 38***Zmiany do niniejszego Protokołu**

1. Każda ze Stron może proponować zmiany do niniejszego Protokołu.
2. Posiedzenie Stron rozpatruje i przyjmuje zmiany do niniejszego Protokołu. Tekst każdej proponowanej zmiany do Protokołu podaje do wiadomości Stron Sekretariat Konwencji przynajmniej na sześć miesięcy przed sesją, na której proponuje się taką zmianę przyjąć. Sekretariat Konwencji przekazuje również proponowane zmiany sygnatariuszom niniejszego Protokołu oraz, do celów informacyjnych, depozytariuszowi.
3. Strony podejmują wszelkie starania, aby osiągnąć porozumienie w sprawie każdej proponowanej zmiany do Protokołu na drodze konsensusu. Jeżeli wszelkie próby osiągnięcia konsensusu zostały wyczerpane i porozumienie nie zostało osiągnięte, taka zmiana w ostateczności zostaje przyjęta większością trzech czwartych głosów Stron obecnych i biorących udział w głosowaniu na sesji. Do celów niniejszego artykułu „Strony obecne i biorące udział w głosowaniu” oznaczają Strony obecne i oddające głos za lub przeciw. O przyjętej zmianie Sekretariat Konwencji informuje depozytariusza, który rozsyła ją wszystkim Stronom do akceptacji.
4. Dokumenty przyjęcia dotyczące zmiany są składane depozytariuszowi. Zmiana przyjęta zgodnie z ust. 3 wchodzi w życie dla Stron, które ją przyjęły, 90. dnia od daty otrzymania przez depozytariusza dokumentu przyjęcia co najmniej od dwóch trzecich Stron.
5. Zmiana wchodzi w życie dla każdej innej Strony 90. dnia od daty złożenia przez tę Stronę depozytariuszowi dokumentu przyjęcia dotyczącego danej zmiany.

*Artykuł 39***Przyjmowanie załączników do niniejszego Protokołu i wprowadzanie do nich zmian**

1. Każda Strona może zaproponować załącznik do niniejszego Protokołu i zmiany do załączników do Protokołu.
2. Załączniki ograniczają się do wykazów, formularzy i wszelkich innych materiałów opisowych dotyczących kwestii proceduralnych, naukowych, technicznych lub administracyjnych.
3. Załączniki do niniejszego Protokołu i zmiany do nich są proponowane, przyjmowane i wprowadzane w życie zgodnie z procedurą określoną w art. 38.

CZĘŚĆ X

POSTANOWIENIA KOŃCOWE*Artykuł 40***Zastrzeżenia**

Do niniejszego Protokołu nie mogą być zgłaszane zastrzeżenia.

*Artykuł 41***Wypowiedzenie**

1. W dowolnym czasie po upływie dwóch lat od daty, z którą niniejszy Protokół wszedł w życie dla danej Strony, Strona ta może wypowiedzieć Protokół, kierując do depozytariusza pisemne powiadomienie.
2. Wypowiedzenie takie staje się skuteczne po upływie roku od daty otrzymania przez depozytariusza powiadomienia o wypowiedzeniu lub w późniejszym terminie określonym w powiadomieniu o wypowiedzeniu.
3. Jeżeli Strona wypowiedziała Ramową Konwencję WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, uznaje się, że Strona ta wypowiedziała również niniejszy Protokół ze skutkiem od daty wypowiedzenia przez tą Stronę Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu.

*Artykuł 42***Prawo do głosowania**

1. Każda ze Stron niniejszego Protokołu dysponuje jednym głosem, z wyjątkiem przypadków określonych w ust. 2.
2. Regionalne organizacje integracji gospodarczej w sprawach podlegających ich kompetencji wykonują swoje prawo głosu z liczbą głosów równą liczbie swoich państw członkowskich będących Stronami Protokołu. Organizacja taka nie może wykonywać prawa głosu, jeżeli którekolwiek z jej państw członkowskich korzysta ze swego prawa głosu, i odwrotnie.

*Artykuł 43***Podpisanie**

Protokół udostępnia się do podpisania przez wszystkie Strony Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu w siedzibie głównej Światowej Organizacji Zdrowia w Genewie, od 10 do 11 stycznia 2013 r., a następnie w Siedzibie Głównej Organizacji Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku, do 9 stycznia 2014 r.

*Artykuł 44***Ratyfikowanie, przyjęcie, zatwierdzenie, formalne potwierdzenie lub przystąpienie**

1. Niniejszy Protokół podlega ratyfikacji, przyjęciu, zatwierdzeniu lub przystąpieniu w przypadku państw oraz formalnemu potwierdzeniu lub przystąpieniu w przypadku regionalnych organizacji integracji gospodarczej, będących Stronami Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu. Protokół jest otwarty do przystąpienia od dnia następującego po dniu, w którym zamknięto go do podpisu. Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przystąpienia są składane u depozytariusza.
2. Regionalna organizacja integracji gospodarczej, która zostaje Stroną w przypadku, gdy żadne z jej państw członkowskich nie jest Stroną, jest związana wszystkimi zobowiązaniami wynikającymi z niniejszego Protokołu. W przypadku organizacji, których co najmniej jedno państwo członkowskie jest Stroną niniejszego Protokołu, ta organizacja i jej państwa członkowskie podejmują decyzję w sprawie swoich odnośnych obowiązków dotyczących wykonania ich zobowiązań wynikających z niniejszego Protokołu. W takich przypadkach organizacja i państwa członkowskie nie mogą jednocześnie wykonywać praw wynikających z niniejszego Protokołu.
3. W swoich dokumentach dotyczących formalnego potwierdzenia lub przystąpienia regionalne organizacje integracji gospodarczej określają zakres swoich kompetencji w odniesieniu do kwestii uregulowanych niniejszym Protokołem. Organizacje te informują również depozytariusza, który informuje Strony, o wszelkich istotnych modyfikacjach zakresu ich kompetencji.

*Artykuł 45***Wejście w życie**

1. Niniejszy Protokół wchodzi w życie dziewięćdziesiątego dnia po dacie złożenia u depozytariusza czterdziestego dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia, formalnego potwierdzenia lub przystąpienia.
2. W odniesieniu do każdej Strony Ramowej Konwencji WHO o ograniczeniu użycia tytoniu, która ratyfikuje, przyjmuje, zatwierdza lub formalnie potwierdza niniejszy Protokół lub przystępuje do niego po spełnieniu warunków wejścia w życie określonych w ust. 1, niniejszy Protokół wchodzi w życie dziewięćdziesiątego dnia po dacie złożenia przez daną Stronę dokumentu ratyfikacji, przyjęcia, zatwierdzenia lub formalnego potwierdzenia.
3. Do celów niniejszego artykułu dokumentu złożonego przez regionalną organizację integracji gospodarczej nie uznaje się za dokument dodatkowy wobec dokumentów złożonych przez państwa członkowskie tej organizacji.

*Artykuł 46***Depozytariusz**

Funkcję depozytariusza niniejszego Protokołu pełni Sekretarz Generalny Organizacji Narodów Zjednoczonych.

*Artykuł 47***Teksty autentyczne**

Oryginał niniejszego Protokołu, którego wersje w języku arabskim, chińskim, angielskim, francuskim, rosyjskim i hiszpańskim są jednakowo autentyczne, składa się u Sekretarza Generalnego Narodów Zjednoczonych.
